

Чорна корова

Лариса Письменна

Ображено горлає галич на старих тополях, ніби скаржачись, що тих тополь лишилося небагато, а незабаром тут їх і зовсім не стане. Завзято чубляться горобці за черствого, наче пластмасового, бублика. Кирпатий хлопчина, що кинув їм ту мороку, аж присідає від сміху: твердого бублика ніяк не вдзьобнути, зате рясно летить дрібне пір'ячко сірих забіяк.

На автобусній зупинці в цей час купчиться багато народу. З пакунками, сумками, роздутими, мов ковальські міхи, портфелями. Тут таки, вздовж тротуару, повсідалися рядком бабусі. У відрах з водою горять яскравими барвами жоржини та айстри, долі червоніє соковита морква, золотаво виблискує цибуля, холодно біліють пучечки часнику. Бабусі торгують квітами та городиною зі своїх ділянок, що на них уже навалюно насувається громаддя нового мікрорайону.

Літня жінка в ошатній сукні повагом переходить від однієї бабусі до іншої — прицінюється. Купувати не купує, зате має привід перекинутися привітним словом і з продавцями, і з покупцями. У неї доброзичлива посмішка й доброзичливе обличчя, вся вона суцільно доброзичлива, аж боязко до неї торкнутися, щоб не лишити плями. Ось допомогла зіп'ястися на приступку автобуса інвалідові (то не її автобус), ось попередила чоловіка, що в нього з кошика випадають яблука, ось запитала в молоденької матері — скільки ж то її синочкові чи донечці, яке ж бо миле дитятко!

І ще стоять двоє. Він високий, гінкий (тепер кажуть — акселерат), з хвилястим довгим волоссям та бородою, через плече — транзистор. Однією рукою обнімає свою подругу, сутулиться, схиляючися до неї. Дівча ж закохано дивиться на хлопця, її простеньке личко віддзеркалює м'які промені осіннього сонця. Ці двоє осторонь від натовпу, на видноті. Можливо, навіть не помічають нікого.

На повне, усміхнене обличчя доброзичливої жінки напливає хмарина. Вона з докором похитує головою і скрушно зітхає. Не годиться, ой не годиться такий молодій дівчині дозволяти на людях обнімати себе. Як можна? А він! Погляньте на ту бороду, на ті патли! Чи за наших часів ми собі дозволяли таке?

Навколо доброзичливої збирається гурток однодумців. Вони осудливо позирають на молоду пару й собі похитують головами.

— Дивлюся і серце болить, — зітхає доброзичлива. — А далі що з такими буде? Ой дітоньки, дітоньки...

— Гей ви, хіпарики! Обнімалися б собі десь у іншому місці, коли вже так кортить, — гукає лисий гладун з червоним брезклим обличчям. Він добряче хильнув і тепер прагне активних акцій.

У відповідь хлопець мовчки вмикає транзистор — захищається звуковою запоною.

— Чи ти ба! Я його вчу як старший, як належить, а воно чхає на мене, — заводиться гладун. — Ну й молодь пішла! Добре, хоч стоять, а то, гляди, і полягали б! — масно

регоче.

— Тихше, тут же діти є, — стримують його з гурту.

— А що діти? Дітки зараз більше за старих усе знають. Та ще як надивляться на оту парочку, хи-хи-хи...

У хлопця сіпається щока, але він тільки підсилює на повну потужність звук у транзисторі. А дівчина зіщулюється під поглядом п'яних липучих очиць, що слимаками повзають по ній.

Гладуна не вдовольняє такий мовчаний протест.

— Ану, жлобе, заткни свою музику. Не дозволено в обчественних місцях отак ревіти. Чуєш? А ти, дівко, чого до того шмаркача липнеш? Зовсім стид утратила?

Гладун підскакує до дівчини і хапає її за плече, намагаючися відтягнути від хлопця. Та... блискавичний рух руки хлопця — знизу вгору — і п'яничка відлітає і гепає на спину.

Пронизливо скрикує доброзичлива, зойкають ще деякі жінки. Натовп розпадається на дві частини: одні обурені з хлопця, інші вважають, що гладун дістав по заслугі.

— Класний хук! — кваліфіковано констатує кирпатий хлопчина. — І чого той дядько поліз? Володька ж розрядник з боксу!

— Мі-лі-ція! — верещить, отямившись, гладун. — Викликайте міліцію, людину вбивають!

Його намагаються звести на ноги, але гладун відхвицується і капітальніше вмощується на землі. Голос його підвищується на цілу октаву.

— Мі-і-ліці-і-я!..

Доброзичлива виголошує свою думку, що таки годилося б викликати міліцію. Де ж це видано, щоб отак швиргати об землю літньою людиною! Це ще в їхній присутності, а без людей? Убити на смерть може й не замислитися.

— Коли у вас є вільний час, то й викликайте, — іронічно відказує сивий чоловік в окулярах і з портфелем. — Та я б вам не радив: сам винен. Гей, послухайте, ви встанете нарешті?

Сивий чоловік належить до тієї групи глядачів, що симпатії до гладуна не виявляє. Втямивши, що лежати отак по-дурному нічого, гладун ображено крекче і таки встає.

— І викличу, не пошкодую свого часу, як деякі! — з гідністю цідить в обличчя сивоголовому доброзичлива жінка. — Треба дізнатися його прізвище. Ви! Чуєте? Як вас звати?

Молодята мовчать.

— Ігнорують, — обурюється доброзичлива. — Та я все одно дізнаюсь. Як не про нього, то хоч про неї — хто вона така?

— Вона? То ж Людка з нашого будинку, — пояснює простодушний кирпатий хлопчак. Нарешті змилювавшись, він кришить бублика на втіху горобцям. — А Володьку я теж добре знаю, він до них часто приходить. І теж на нашому масиві живе.

— А хто батьки оцієї Людки? — скорботно питає доброзичлива.

— Хто? Ну... люди, та й годі. Як усі.

— Певне, вона ніде й не працює? Он які червоні пазуриська відростила.

— Чом не працює? Працює. А хіба що? Людка, вона смирна.

— Авжеж, "смирна"! На людях мало не... — спохопившись, що хлопчак ще надто зелений, доброзичлива вриває.

— То як, будете викликати міліцію? — викрикує гладун. — Ви ж тут усі свідки.

— Самі викликайте, — радить сивий чоловік в окулярах. — Хлопець же не тікає від вас.

А натовп все зростає — автобуси припізнюються. Аж ось нарешті один надходить. Сплюнувши, гладун розштовхує людей ліктями — рветься до передніх дверей. У той же автобус втискується й доброзичлива, але культурно — через задні двері.

— Людко! Наш автобус! — гукає кирпатий хлопчина. — Сідаймо, чого стоїш?

Але Людка не рухається. Видно, не хоче їхати з неприємними їй людьми.

Натоптаний по саме нікуди пасажирами, автобус важко відходить. А натовп ніби й не поменшав. Залишилися й більшість таких, що вороже позирали на молоду пару.

— Фуліган, — киває на хлопця жіночка в ультрамодних джинсах, котрі, чесно кажучи, не личать до її розкішного "фундаменту". — Старий чоловік хотів пояснити їм, що негоже обніматися прилюдно, то він його мало не вбив. Уявляєте!

— Який жах! — сплескує руками нервова дама, вона щойно підійшла. — Скоро страшно буде й на вулицю вийти через таких.

Сивий чоловік в окулярах все ще намагається заступитися за хлопця, але в натовпі вже тривко панує ворожий настрій. Відчувши це, хлопець темнішає обличчям, і, ніби всупереч недоброзичливцям, він міцніше пригортає дівчину й одвертається від усіх.

До зупинки підкочує грузовик. На кузові, прип'ята залізним ланцюгом, стоїть чорна корова. З губ тварини прозорими нитками стікає слина, шершавий язик лиже край борту грузовика. Змучена спрагою, покірна, з прогнутою спиною і сумними очима, стара корова.

З натовпу чується смішок: "Оце-то пасажирка! На персональній машині!"

Грузовик зупиняється, з кабіни виглядає заклопотаний дядечко.

— Скажіть, пожалуста, де тут буде м'ясокомбінат?

Здригнувшись, дівчина широко розкритими очима дивиться то на дядька, то на чорну корову. Дівочі худенькі плечі ще дужче шуляться, обличчя, що раніше віддзеркалювало проміння осіннього сонця, зараз ніби всотує в себе чорний колір приреченої худобини. Хлопець, що стоїть спиною до всіх, не розуміє, що з його подругою, чому вона нараз спохмурніла.

— То де, питаю, м'ясокомбінат? — налягає дядечко.

Хлопець вимикає транзистор, обертається, бачить корову й підходить до грузовика.

— Ви б краще спитали, де напоїти корову! Хіба не бачите, як вона мучиться?

— А тобі що до того? — сердито огризається дядечко. — Все одно — під ніж. Скажи краще — кудю їхати.

Хлопець мовчки підбігає до однієї з бабусь, що вже спрдала з відра майже всі айстри, тицяє непродані квіти до рук хазяйці й, підскачивши до грузовика, дотягається

відром до корови — акселерат.

Корова пожадливо п'є. Дядечко, присмирнівши, мовчки дивиться. Мовчить і натовп.

— А ти, синку, видать, із наших, із сільських? — питає дядечко, коли хлопець повертає порожнє відро бабусі. — Воно, мо', й мені шкода, та перед смертю, як то кажуть...

Саме надходять аж два автобуси, і грузовик швидко від'їжджає від зупинки.

Люди кидаються на штурм громадського автотранспорту.